

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑
Academic Management Community Participation to Sangkahavatthu 4
in Primary Schools Administration Under Nonthaburi Provincial
Administration Organization Group 1

เปรมปวีร์ รักความซื่อ Prampawee Ragkwamsuc^๑
อินธา ศิริวรรณ Intha Siriwan^๒
วิชชุดา หุ่นวิไล Vichuda Hoonvilai^๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพของงานวิจัย และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน จำนวน ๒๑๔ คน ๖ โรงเรียน ใช้สถิติหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบค่าที (t-test) (F-test) กรณีตัวแปรมากสองกลุ่มแบบ One Way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า

๑. ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ ภาพรวม ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา

๒. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ภาพรวม หาค่า (t-test) ปรากฏว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน ที่เป็นชาย มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมี

^๑สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
pop_aum12@hotmail.com

^๒คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สูงกว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนที่เป็นหญิง

๓. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้นำชุมชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม ๑ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ รายด้าน มีด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็น แตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

๔. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีดังนี้ ๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเอื้อเพื่อ อาหารกลางวันแก่นักเรียน ร่วมมือพัฒนางานวิชาการ จัดหางบประมาณซื้อสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษา ๒) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ชุมชนร่วมส่งเสริมคุณธรรมทุกด้านให้กับนักเรียน และร่วมการสร้างความคุ้นเคยอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ๓) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนกับโรงเรียน ๔) ด้านการนิเทศการศึกษา มีกิจกรรมสร้างภาวะความเป็นผู้นำตามระบอบการปกครองตามประชาธิปไตย มีความเสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยยึดประโยชน์ส่วนรวม และการวางตนเองเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน, หลักสังคหวัตถุ ๔, โรงเรียนประถมศึกษา,

Abstract

The objectives of this research were; 1) To study the opinion towards community participatory academic administration based on Sangahavatthu in primary schools Under Nonthaburi Provincial Administration Organization Group 1, 2) To compare the opinion towards community participatory academic administration based on Sangahavatthu in primary schools Under Nonthaburi Provincial Administration Organization Group 1, and 3) To study suggestions in community participatory academic administration based on Sangahavatthu in primary schools Under Nonthaburi Provincial Administration Organization Group 1. The mixed research methodology was used in the study. The data were collected from 214 samples in 6 schools consisting of school administrators, teachers, school board and community leaders. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of the study found that:

1. The opinion of school administrators, teachers, school board and community leaders towards community participatory academic administration based on

Sangahavatthu in primary schools Under Nonthaburi Provincial Administration Organization Group 1 was at the high level overall in every aspect; measurement and evaluation, curriculum development, learning process development, and education supervision.

2. The comparison result based on genders, the opinion of male school administrators, teachers, school board and community leaders towards community participatory academic administration based on Sangahavatthu was higher than of the female subjects.

3. The comparison result based on ages, the school administrators, teachers, school board and community leaders with different ages had overall different levels of opinion towards community participatory academic administration based on Sangahavatthu with a significant statistic figure at 0.05. In aspect, the difference was also found in measurement and evaluation, but not found by Scheffe test method.

4. Guidelines in community participatory academic administration based on Sangahavatthu in primary schools Under Nonthaburi Provincial Administration Organization Group 1 were as follows; 1) In curriculum development, community should have a role in providing lunch for children, participation in academic development, and raise the fund for school. 2) In learning process development, community should participate in training and framing school children with morality and desirable attributes. 3) In learning measurement and evaluation, school and community should work together in learning measurement and evaluation of children. 4) In education supervision, the school should arrange activities encouraging democratic leadership, public sacrifice, neutrality and respect to different opinions.

Keywords : Academic Management Community Participation, Sangkahavatthu 4,
Primary Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อมนุษย์ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด เพื่อพัฒนาประเทศ โรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ ซึ่งต้องนำนโยบายทางการศึกษาลงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสำเร็จโรงเรียน ประถมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษา ที่จัดการศึกษาภาคบังคับตามกำหนดของรัฐมีความสำคัญต่อทุกส่วนของชุมชนที่อยู่รอบ ซึ่งมีหลักในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีของชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ หมวด ๑ มาตรา ๖ ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข” และมาตราที่ ๘ (๒) กล่าวว่า “การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน), ๒๕๔๗: ๕) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุบงกชนาโควงษ์ (๒๕๔๗: ๑) ที่พบว่า ควรจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โรงเรียนต้องทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมเสนอแนะร่วมตัดสินใจ ร่วมเลือกสรร และร่วมดำเนินการ

ในการที่จะดำเนินการด้านวิชาการของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและอาศัยปัจจัยนำเข้าที่จะเป็นส่วนช่วยในการนำโรงเรียนไปสู่การเป็นโรงเรียนที่เป็นเลิศทางวิชาการซึ่งโรงเรียนไม่สามารถดำเนินงานเพียงลำพังได้ในสภาพความเป็นจริงแต่ละโรงเรียนมีปัจจัยนำเข้าในการดำเนินงานที่มีลักษณะเหมือนกันและแตกต่างกันบ้างซึ่งอาจขึ้นกับสภาพโรงเรียนและท้องถิ่นนั้นความพร้อมของชุมชน การบริหารจัดการ งบประมาณ ประเพณี วัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ivera เนื่องจากการจัดการศึกษาในโรงเรียนปัจจุบันครูเป็นผู้คอยกำกับ และเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitators) มากกว่าการเป็นผู้สอน (instructors) เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รอบข้าง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดการศึกษาในยุคนี้จึงแตกต่างจากก่อนที่มีการปฏิรูปการศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการศึกษาเรียนรู้ คือ การเพิ่มบทบาทของชุมชน ผู้ปกครอง ตลอดจน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนต้องดึงชุมชนเข้าสู่โรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพิ่มบทบาทของผู้ปกครอง ชุมชน ในการรับรู้การจัดการศึกษาของโรงเรียน การคอยกำกับดูแลการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน ติดตามความก้าวหน้า สนับสนุนกิจกรรมการเรียน การศึกษา ให้ชุมชน และโรงเรียนต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดจึงจะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ (กิตติศักดิ์ ส่องแสง, ๒๕๔๙: ๒-๓)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทราบสภาพการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร

วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ ใน ๔ ด้านคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑
๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา/ครู/คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนระดับประถมศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม ๑ จำนวน ๖ โรงเรียน จำนวน ๔๗๖ คน และเนื่องจากว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละ

โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ มีจำนวนไม่เท่ากันจึงใช้วิธีการสุ่มหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง R. V.Krejcie และ D.W.Morgan (อ้างในธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, ๒๕๕๑: ๔๘-๔๙) และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๔ คน ใช้เป็นกลุ่มตัวเพื่อดำเนินวิจัยทั้งหมด

๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ จำนวน ๖ คน

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพท้องถื่น การให้ความร่วมมือของชุมชนศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒) ติดต่อกับทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชาบริหารศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือเกี่ยวกับขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑

๓) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๔ ฉบับ และเก็บรวบรวมโดยกำหนดวันเก็บ ๒ สัปดาห์หลังจากที่ได้จัดส่งแบบสอบถาม และประสานงานเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๔) หลังจากเก็บข้อมูลจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๕๖ ฉบับ แล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถามของแต่ละฉบับ เมื่อตรวจสอบแล้ว

พบว่า การตอบแบบสอบถามนั้นสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๔. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบบสอบถามมี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละของทุกข้อคำถาม

ตอนที่ ๒ สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนบ้านใหม่ และโรงเรียนสามแยกบางคูัดแต่ละข้อเข้าด้วยกัน และทำการแจกแจงความถี่ของคะแนน คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

๑. ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ พบว่า ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ โดยภาพรวม รายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ด้าน

การวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ คือ

๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา : ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาหลักสูตร ชุมชนเสนอแนะวิธีพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และชุมชนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

๒) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวม ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมากและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนสนับสนุนการประชุมอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนใช้วาจาไพเราะ ชุมชนยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในการผลงานทางวิชาการและชุมชนร่วมจัดหาแหล่งงานหรือสถานประกอบการให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้พิเศษระหว่างเรียน ตามลำดับ

๓) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวม ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมากและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชน

สนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงาน พัฒนาตนเอง ชุมชนสนับสนุนให้โรงเรียนแก้ปัญหาให้ตรงกับ จุดประสงค์ และชุมชนส่วนร่วมในการพิจารณา แนวทางปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและ คุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการ เรียนรู้ ตามลำดับ

๔) ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมี ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมี ส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดย ภาพรวม ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับ มากและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงจาก มากไปหาน้อย คือ ชุมชนสนับสนุนและจัด บรรยายภาคสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียนใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้สวยงาม ชุมชน สนับสนุนให้โรงเรียนเชิญวิทยากรที่เป็นภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ และชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศ ภายในให้สัมพันธ์กับความต้องการของครูและ นักเรียน ตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้นำชุมชนมีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมี ส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี กลุ่ม ๑ ทั้ง ๔ ด้าน ตามปัจจัยส่วน บุคคล เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง อาชีพ มี ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการ ของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียน สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม ๑ เพื่อ การหาค่า t-test ความคิดเห็นระหว่างชายกับ หญิง ภาพรวม ๔ ด้าน ตามเพศ ปรากฏว่า

ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้นำชุมชน เป็นชาย มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สูงกว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนที่เป็น หญิง จึงไม่สอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการ ของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียน สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม ๑ หาค่า ความแปรปรวน One-Way ANOVA โดย ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ และรายด้าน มีด้านการวัดผลประเมินผล การเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ที่เหลือทั้งหมดไม่แตกต่างกัน จึงทำ ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe ด้านอายุ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนที่มีวุฒิ การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงาน วิชาการของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษาศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดนนทบุรีกลุ่ม ๑ โดยภาพรวม ไม่แตกต่าง กัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนที่มี ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาการ มีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการ ของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นนทบุรีกลุ่ม ๑ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม ๑ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางจากผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ทั้ง ๔ ด้าน

๑) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในความเอื้อเฟื้อ ด้านพืชผักที่ใช้ประกอบอาหารกลางวันแก่นักเรียน เช่น แตงกวา พริก ผักชี ต้นหอม และร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการเพื่อพัฒนาจัดการเรียนการสอนกับบุคลากรทุกคนในโรงเรียนชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์รวมทั้งแหล่งเรียนรู้เพื่อสอดคล้องและรองรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๒) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ชุมชนร่วมส่งเสริมคุณธรรมทุกด้านให้กับนักเรียนโดยจัดให้มีโครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมเรื่องคุณธรรมทุกด้าน เช่น ฝึกให้เด็กพูดจาไพเราะ อ่อนหวาน ไม่พูดคำหยาบ ช่วยอบรมบุตรหลานให้พูดไพเราะตั้งแต่ที่บ้าน และตลอดเวลาให้เด็กเกิดเป็นนิสัยเป็นการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และเป็น การสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกระบวนการเรียนรู้

๓) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน คือ มีส่วนร่วมทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ในการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน เพื่อร่วมกันดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

๔) ด้านการนิเทศการศึกษา คือ มีกิจกรรมการสร้างภาวะความเป็นผู้นำ ในด้านต่างๆ ตามระบอบการปกครองตามประชาธิปไตยมีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนช่วยเหลือผู้อื่นโดยยึดประโยชน์ส่วนรวม ชี้แนะข้อถูกต้อง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและการวางตนเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ โดยภาพรวม รายด้านทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ การวัดผลประเมินผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณณี ภาณุวัฒน์สุข (๒๕๔๓) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ การศึกษา ด้านวิชาการ และด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษากว่าส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่พบว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ชุมชนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาหลักสูตร ชุมชนเสนอแนะวิธีพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และชุมชนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมาย

มาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา แป้นเจริญ (๒๕๔๖) ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากด้านสนับสนุนส่งเสริมจัดการศึกษา ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมปานกลางในการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการ ผู้นำชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมด้านการเรียนการสอนและหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณณี ภาณุวัฒน์สุข (๒๕๔๓) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการปรับหลักสูตรตามความต้องการของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากชุมชนกับโรงเรียนขาดการประสานงานที่ดี ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการจัดทำหลักสูตร ปรับหลักสูตรตามความต้องการของชุมชนให้โอกาสชุมชนในการให้ความรู้ มีส่วนร่วมด้านหลักสูตรท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระเจริญพงษ์ ธมมทีโป (วิชัย) (๒๕๕๖) ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรกำหนดกรอบบทบาทหน้าที่ และชี้แจงแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรมีการจัดอบรมชี้แจงให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับทราบบทบาทหน้าที่ของตน ส่วนผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก และรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ชุมชนสนับสนุนการระดมสมองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ใช้วาจาไพเราะ ชุมชนยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในการผลงานทางวิชาการ และชุมชนร่วมจัดหาแหล่งงานหรือสถานประกอบการให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้พิเศษ

ระหว่างเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (๒๕๔๖) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ฐานะเป็นผู้สนับสนุนสถานศึกษา ให้ความร่วมมือตามข้อกำหนดของโรงเรียน การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนโดยแจ้งข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ล่วงหน้าเพื่อที่ผู้ปกครองจะได้วางแผนการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครอง และผลการวิจัยเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน ที่พบว่า ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวม ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมากและรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ชุมชนสนับสนุนให้ครูไปศึกษาดูงาน พัฒนาตนเอง ชุมชนสนับสนุนให้โรงเรียนแก้ปัญหาให้ตรงกับจุดประสงค์ และชุมชนส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณณี ภาณุวัฒน์สุข (๒๕๔๓) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการปรับหลักสูตรตามความต้องการของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากชุมชนกับโรงเรียนขาดการประสานงานที่ดี การให้โรงเรียนได้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน และมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุบงกช นาโควงษ์ (๒๕๔๗) ที่ผลการศึกษาพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษานั้น ไม่ขึ้นอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ขึ้นอยู่กับทีมงาน นับตั้งแต่ผู้บริหารลงมาถึงเจ้าหน้าที่ประจำ ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมการพัฒนาระบบประกัน และขับเคลื่อนองค์กรต่อไป การประกันคุณภาพการศึกษานั้นจะได้ผลหรือไม่ได้ผล ขึ้นอยู่กับการ

วางแผนระบบงาน สร้างระบบ แบ่งหน้าที่
รับผิดชอบ ทุกคนก็จะมีส่วนร่วมงานก็เป็นไป
ตามระบบกลไกของงาน การประกันคุณภาพ
การศึกษาจึงสำเร็จไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) การประสานความร่วมมือจากชุมชน
ในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน

๒) การประสานขอความช่วยเหลือจาก
ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการขอ
งบประมาณมาพัฒนางานวิชาการโรงเรียนให้มี
คุณภาพ

๓) จัดทำคู่มือเผยแพร่งานวิชาการ
โรงเรียนสู่ชุมชนหรือการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง
และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ
โรงเรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๔) ส่งเสริมชุมชนให้เรียนรู้งานด้าน
วิชาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน
และดูแลระบบเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อ
บริหารงานวิชาการ

๒) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) จากการวิจัยที่ผ่านมา ผลการวิจัยอยู่
ในระดับมากทุกด้าน แต่ยังมีปัญหาบาง
ประเด็น ต้องมีการปรับปรุงพัฒนา คือ การ
พัฒนาหลักสูตร จะต้องมีการส่งเสริมศึกษา

ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและ
กระบวนการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่ม
เวลา

๒) จากการวิจัยที่ผ่านมา ผลการวิจัยอยู่
ในระดับมากทุกด้าน แต่ยังมีปัญหาบาง
ประเด็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนา คือ การนิเทศ
การศึกษา ต้องส่งเสริมสนับสนุน เครือข่ายการ
นิเทศการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง และชุมชนเนื่องจากในชุมชน เป็น
ชุมชน ควรเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาเรื่องศึกษาระบบการ
บริหารงานวิชาการในระดับประถมศึกษาเพื่อให้
ได้ทราบข้อมูลที่มีความใกล้เคียงกับสถานศึกษา
มากยิ่งขึ้น

๒) ควรศึกษาเรื่องศึกษาระบบการ
บริหารงานวิชาการและการมีส่วนร่วมของชุมชน
เชิงคุณภาพในเขตการศึกษาอื่นๆ ทั้งในระดับ
จังหวัด

๓) ควรศึกษาเรื่องชุมชนส่วนร่วม
พิจารณาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการเรียนการ
สอนและคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตาม
มาตรฐานการเรียนรู้

๔) ควรศึกษาเรื่อง ศึกษาการเปิดโอกาส
ให้ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ
เป้าหมายมาตรฐานของหลักสูตรสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ ส่องแสง. (๒๕๕๙). การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาใน
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (๒๕๕๑). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ ๙.
กรุงเทพมหานคร : เอส.อาร์.พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- น้ำทิพย์ เสือสารัตน์. (๒๕๕๖). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรีชา แป้นเจริญ. (๒๕๕๖). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการศึกษาชั้น
พื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์
ธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระเจริญพงษ์ ทุมมทีโป (วิชัย). (๒๕๕๖). การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอริยสัจ ๔ ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพนม จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรรณณี ภาณุวัฒน์สุข. (๒๕๕๓). บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามการรับรู้ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (๒๕๕๗).
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๕๕๕. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุบงก นาโควงษ์. (๒๕๕๗). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการตามความคาดหวัง
ของผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษาระยะปี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.